

Medlem for 9de Kredſ (N. Naſmuſſen) udtalte, at vi efter hans Mening havde mange Beſtemmelſer om Expropriationsrettens Udøvelſe, ſom fuldkomment kunde ſettes ved Siden af den her foreslaaede, lyttede jeg til med den meſt ſpændte Opmærksomhed, thi noget Egnende er ikke mig beſkjendt i hele vor forudgaaende Lovgivning, vel at mærke, efter at Grundloven er bleven givet; før Grundloven blev given, kan der nok findes Exempler. Men da ſaa det ærede Medlem næv-
 ne Expropriation til offentlige Veie, maa jeg tilſtaa, at jeg blev noget forbauſet, thi det forekommer mig, at det ærede Medlem dog ikke vil kunne negte, at der er en himmelvid Forſkjel paa at expropriere til offentlig Brug og at expropriere til enkelt Mandſ Fordel. Den offentlige Bivei vedkommer ikke alene det enkelte Sogn, den vedkommer hele Befolkningen i Landet; Enhver har Ret til at befare en offentlig Bivei. Det er naturligt Grund, hvorfor Expropriationsret er given til diſſe Veie, medens ingen Expropriationsret er given til private Veie. Der have vi netop et Beviſ for, at den tidligere Lovgivning meget ſkarpt har gjort denne Forſkjel. Det ærede Medlems Argumentation maatte jo i Dvrigt føre til at give Inddæmningsentreprenører Expropriationsret til Materialet til ſelve Opførelſen af Diget, men det er her jo ſlet ikke Tale om. Her er kun Tale om, hvorvidt de Samme, ſom ikke have hørt nogen Expropriationsret til at ſætte Diget, ſenere ſkulle have den til at ſtoppe Huller i ſamme Dige. Det er Sagen ren og klar. Jeg kan ikke Andet end anerkjende Rigtigheden af en Bemærkning, ſom det ærede Medlem fremkom med, den nemlig, at det kunde være noget tvivlſomt, om det var rigtigt at give Expropriationsret ved ſaadanne Digeaanlæg, hvor Befolkningen bliver baaren for mindſt en Trediedel af Stat, Amt eller Sognekommune, ſaadanne alſaa med andre Ord, der bæres af en offentlig Kaſſe. Der kan viſtnok være ſtor Tvivl om Forſvarligheden deraf i alle Tilfælde; men det forekommer mig, at det ærede Udvalg, i det Mindſte det ærede Udvalgs Ordſpøer, har gjort Rede for den Betragtning, ſom har ledet til at acceptere Expropriationen ved ſaadanne Foretagender. Derved, at Staten eller Amtskommunen, Sognekommunen eller Kjøbstadkommunen har taget Del dert med et ſaa betydeligt Beløb, derved ere diſſe Foretagender ſtemplede ſom havende almen Interesſe. Det er dette Stempel, ſom Inddæmningsforetagender eller Beſtyttelſesdiger i Almindelighed ikke have, ſom man her har antaget, at de ville ſaae. Naar en offentlig Kaſſe yder et ſaa væſentlig Bidrag til, at de blive opførte, har man troet dert at kunne ſe et tilſtrækkeligt Beviſ for, at de havde en ſtøre almen Interesſe, og at det derfor „kunde paſſere“ lige over for Grundlovens Beſtemmelſer at indrømme Expropriationsret.

Tobieſen: Hvis det hele Spørgſmaal dreiede ſig om denne enkelte Paſſus i § 2, kunde viſt det ærede 2det Medlem for 9de Kredſ (Gſtrup) have fuldkommen Ret, men det forekommer mig rigtignok, at man maa ſe denne Paſſus i Forbindelſe med det hele Lovforſlag, ſom her foreligger. Ved dette tager man uden videre den Beſtemmelſe, at, naar det paſſer en eller flere Mand for at beſtytte deres Eiendomme, ſkulle de kunne tage anden Mandſ Grund, man ſalde det, hvad man vil, at paalægge ham en Servitut eller at expropriere, i Virkeligheden kommer det fuldkommen ud paa Et overfor Eieren. Naar man alſaa her uden videre tager Grunden fra anden Mand, fordi det paſſer En, og dernæſt tillader dem, der opføre Diget, at tage Materialet overalt paa de Eiendommers Jorder, der nyde Beſtyttelſe, ſætter man ſig her ud over, at den Eier, hvis Jord beſtyttes ved Diget, kan være i allerhøieſte Grad imod Digets Opførelſe, man ſiger: Du nyder Beſtyttelſe, ſelv om Du ikke opfører den, og man giver da dem, der ville opføre Diget, Tilladelſe til at tvinge denne Mand til at betale det Dige, ſom han i aller høieſte Grad har imod opføres paa Eiendommen, ſom han overhovedet ſlet ikke vil have. Man giver i denne Lov Ret til uden videre nu og fremtidig at forde af ham eller Brugerne af hans Eiendomme, at de ſkulle give Bidrag til Opførelſe, Iſtandsſættelſe og Vedligeholdelſe af et ſaadant Dige, og man giver endvidere Ret til at tvinge Andre, ſom aldeles ikke ønske at ſe dette Dige opført, til at taale Jærdſel paa deres Grund. Saa kommer endelig ſom et Led i diſſe Spørgſmaal: Skal man nu efter at have givet alle diſſe andre Rettigheder lige over for fremmede Eiendomme gaa det Skridt videre, ved Leiligheder, hvor der er Fare for, at den hele Hiſtorie kan gaa væk, der at give Tilladelſe til imod fuld Erſtattung, naar der er periculum in mora at tage det Materiale, ſom er nødvendigt, for at Skaden ikke ſkal blive ubodelig. — Det blev ſagt af det ærede Medlem, at det var en mærkelig Bei, man havde anvist; thi naar det maatte ſiges, at der krævedes hurtig Iſtandsſættelſe, da var det at henviſe til en Landvæſenſkommiſſion, at anvise en langſom Bei. Jeg tror nu ikke, at det er en ſaa overordentlig langſom Bei at ſaae en Landvæſenſkommiſſion nedſat, at en Landvæſenſkommiſſion tidt, naar mange Menneſker deltagende, naar Mange ſkulle ſtævnes, kan bruge lang Tid, er viſtnok; men den hele Forantaltning beſtaaer jo her ganſke ganſke ſimpelt i at henvende ſig til Amtet om, at Protokollen maa blive ſendt til vedkommende Retſbetjent, og at denne udmelder to Landvæſenſkommiſſærer, ſaa er den Hiſtorie jo ude, naar det fornødne Parſel er bleven givet. Der er her vel at mærke jo ogſaa Tale om Tilfælde, hvor man ſom i det af Miniſteren nævnte, har maattet lade to Nar hengaa, i hvilke Stykker